MUHAMMED BİN AHMED EL-HÂŞİMÎ

Hanbelî mezhebi fıkıh âlimlerinden. Künyesi Ebû Ali olup ismi Muhammed bin Ahmed bin Muhammed bin Îsâ bin Ahmed bin Mûsâ bin Muhammed bin İbrâhim bin Abdullah bin Ma'bet bin Abdülmuttalib el-Hâşimî'dir. Ebû Ali 345 (m. 957) senesi Zilkâ'de ayında doğdu. 428 (m. 1037) senesi Rabi'ül-âhır ayının üçüncü günü, Bağdad'da vefât etti. Bâb-ı Harb denilen yere defnedildi. Cenâze namazını kılmak için, çok kalabalık bir halk topluluğu hazır bulundu.

Ebû Ali, Muhammed bin Muzaffer, Ebü'l'Hüseyn bin Sem'ûn, Ebü'l-Hasen et-Temîmî'den ilim tahsil edip, hadîs-i şerîf rivâyet etti. Ebû Ali, devrinde Hanbelî mezhebinin en büyük âlimlerinden idi. Şöhretten uzak, kadri yüksek bir zâttır. Zamanının halifesi kendisine çok hürmet ederdi. Muhammed bin Ahmed Câmi'-ül-Medine'de ders okuttu. Hanbelî mezhebine göre birçok kitap yazdı. Eserlerinden ba'zıları şunlardır: Kitâb-ül-i'tikâd, el-İrşâd fil-mezheb, Şerhü Kitâb-ül-Harki, Ebû Ali hazretlerine, Allahü teâlâya îmândan sorulduğunda, şöyle cevap verdi: "Allahü teâlânın birliğini kalb ile tasdik, dil ile ikrârdır. Allahü teâlânın birliği ezelî ve ebedîdir. O görür ve işitir. Sıfatları da zatı gibidir. Benzeri bir varlık yoktur. Eğer Allahü teâlâ, "Ey kullarım! Sizleri günahlardan arındırdım" deseydi. Kul hiçbir zaman günah işlemezdi."

Muhammed bin Ahmed hazretleri buyurdu ki:

"Allahü teâlânın günahları ve sevâbları tartacağı terazisi vardır."

"Peygamberler kabirlerinde diridirler. Namaz kılarlar, ölü, Cum'a günü güneş doğmadan önce ve doğduktan sonra ziyâretçisini tanır."

"İcma' ve tevâtüre muhalefet eden sapıktır."

"Hazreti Ali, hem hilâfette, hem de fazilette dört halifenin dördüncüsüdür."

"Kul için bir takım melekler vardır ki, Allahü teâlânın emriyle onu muhafaza ederler."

"Nasihat, sâlih amellerin en faziletlisi ve dinde asıldır."

"Süfyân-ı Sevrî buyurdu ki: insanlara ilim öğretmekten daha faziletli bir ibâdet bilmiyorum."

"Ehl-i kıbleden, ister büyük, ister küçük günah işleyen olsun, böyle bir kimse küfür ile itham edilemez."

"Tövbe; hakkıyla Allahü teâlâdan korkanların işidir."

Muhammed bin Ahmed'in Kitâb-ül-i'tikâd adlı eserinden ba'zı bölümler: "Allahü teâlâ seni doğru i'tikâd edenlerden ve ona yardımcı olanlardan eylesin. Âmin. İ'tikâdî mevzûlarda konuşmak, konuşanın hem dinine, hem de dünyâsına zarar verir. Dünyâdaki zararına gelince; kin ve tehlikelere sebeb olur. Gömülüp, gitmiş ba'zı fitneleri ortaya çıkarır. Dini yönden zararına gelince; bu mevzûlara dalan kimse, hevâsına (nefsinin arzu ve isteklerine) uymaktan, Ehl-i sünnet i'tikâdına ters düşen i'tikâdlara düşmekten emîn olamazlar."

"Meymun bir Mihrân buyurdu ki: Üç şey ile kendini imtihan etme. Birincisi, kendisine Allahü teâlâya itaati emrederim gayesiyle bile olsa, sultânın huzûruna girme, ikincisi, kendisine Kur'ân-ı kerîmi öğretmek niyetiyle bile olsa, yabancı kadının yanına girme. Üçüncüsü, hevâ sahibinin (nefsinin arzusuna uyanın) sözünü dinleme. Çünkü sen, kalbine ondan ne bağlandığını bilemezsin."

"Âlimlerden bir cemâat, akâid konusunu inceleyip, lâzım olanlar hakkında bildirilmesi lâzım olanları bildirdiler."

> Resûlullah efendimiz (aleyhisselâm) bir hadîs-i şerîfte; "Hak, Ömer'in dili üzeredir. Ömer, Cennetliklerin kandilidir" buyurdu. Selef-i sâlihînden bir zât da, "Dilim yırtıcı bir hayvandır. Eğer onu salıverirsem beni yer" buyurdu. Şöyle anlatılır. "Meliklerden birinin bir terbiye edicisi vardı. Birgün melik ile beraber yolculuk

yapıyorlardı. Bir yere geldiler. Burada bir kuş ötüyordu. Melik o kuşun avlanmasını istedi. Yanındakiler o kuşu avladılar. Terbiye edici bunun üzerine, “Eğer bu kuş ötmese idi, avlanmaktan kurtulacaktı” dedi.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu’cem-ül-müellifîn cild-9, sh. 13

2) Tabakât-üş-Şâfiiyye cild-2, sh. 182

3) Târih-i Bağdâd cild-1, sh. 354

4) Şezerât-üz-zeheb cild-3, sh. 238